

DOI: 10.31866/2616-745X.11.2023.278396
УДК 355.01:316.776.23]:327

ГІБРИДНА ВІЙНА ЯК РІЗНОВИД АСИМЕТРИЧНИХ ДІЙ

Дерев'янку Ігор Петрович

*Кандидат історичних наук, доцент,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2908-6405>,
e-mail: derevianko_ip@ukr.net,
Національний авіаційний університет,
Відрадний пр., 4, Київ, Україна, 02000*

Надіслано:

17.02.2023

Рецензовано:

20.02.2023

Прийнято:

21.02.2023

Для цитування:

Дерев'янку, І. П., 2023. Гібридна війна як різновид асиметричних дій. *Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти*, 11, с.6-16. doi: <https://doi.org/10.31866/2616-745X.11.2023.278396>.

У статті проаналізовано феномен гібридної війни, розглянуто її якісно нові параметри. Розкрито поняття «гібридна війна», з'ясовано її змістово-сенсове навантаження. Гібридна війна – це особливий тип збройного конфлікту, в якому спостерігається зіткнення симетричних та асиметричних дій. З'ясовано, що асиметричність виступає важливою характеристикою багатьох сучасних збройних конфліктів, у тому числі і гібридного. Визначальними компонентами гібридних війн, за допомогою яких здійснюється одночасний вплив на супротивника, є військовий, політичний, економічний, інформаційний, ідеологічний, психологічний, технологічний, енергетичний. Мета статті – концептуальне осмислення сутності, складових та особливостей гібридної війни, однією з яких є асиметрія дій. Формування уявлень про сучасні виміри гібридної війни об'єктивно зумовило використання загальнонаукових методів. При дослідженні сутності та специфіки гібридної війни на сучасному етапі був задіяний метод аналізу і синтезу. Метод системного аналізу дав змогу розглянути поняття «гібридна війна» як певну цілісну сукупність елементів. Використання історичного методу дозволило досягнути поглибленого розуміння суті гібридної війни. Наукова новизна полягає у розгляді гібридних війн крізь призму асиметричних дій. Доведено,

що у гібридній війні широко розповсюджене застосування асиметричних дій, які дозволяють нівелювати перевагу противника у збройній боротьбі. Суттєвою рисою гібридної війни виступає не тільки фактична асиметрія військових потенціалів супротивників, асиметрія дій, а й характер міжнародно-правового статусу суб'єктів конфлікту. Важливо зазначити, що одним із найважливіших аспектів трансформації збройного насильства є значна актуалізація асиметричного компонента.

Ключові слова: гібридна війна; збройний конфлікт; асиметрія; асиметричний конфлікт.

Вступ

Складність і неоднозначність відносин між акторами світової політики обумовлені порушенням рівноваги між ними, динамікою мотивів участі у світових політичних процесах, що закладає характер конфліктності у систему.

Досліджуючи теорію міжнародних відносин, можна стверджувати, що поширювана концентрація війни і конкуренція великих держав свідчать про зростання конфліктної енергії, яка закладена в основи держави. Як і раніше, конфлікти є неминучими і зараз ведуться новими інноваційними та радикально різними способами.

Сьогодні значущим фактором світової політики, геополітичним феноменом стає гібридна війна, яка є комплексним поняттям і відображає широкий спектр військово-політичного протистояння. Гібридні війни є сучасною рисою глобальної політики, які поступово вийшли за воєнно-операційні межі.

Тож останнім часом особливої актуальності набуває концепція гібридної війни, оскільки держави використовують недержавних суб'єктів та інформаційні технології для здійснення тиску на своїх противників в відсутності прямого збройного конфлікту.

В сучасну епоху гібридна війна поряд з асиметричними конфліктами та неконвенційними війнами (ситуації, коли явні бойові дії не ведуться) стає все більш популярною в політичному дискурсі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Термін «гібридна війна» спонукав до великої дискусії в академічному середовищі і став центральною частиною більшості наукових праць, присвячених трансформації війни.

Сутність та ключові складові гібридної війни аналізували у своїх наукових працях як зарубіжні, так і вітчизняні дослідники. Зміст поняття «гібридна війна» ґрунтовно досліджували Р. Гленн, Б. Неметт, Ф. Хоффман,

Д. Ласік, Дж. Девіс, Дж. Маккуен, Р. Невсон та ін. Особливості феномену гібридної війни серед вітчизняних науковців розглядали В. Горбулін, Г. Перепелиця, Г. Почепцов, Б. Парахонський, Г. Яворська, А. Слісаренко, Є. Магда, М. Требін.

Попри чималу кількість наукових розвідок із цієї проблематики, відкритими залишаються питання дефініції терміна, асиметрії як характерної ознаки гібридної війни, чіткого визначення переліку методів її ведення. Більшість науковців у своїх дослідженнях описує емпіричні явища гібридної війни, але не надає теоретичної аргументації.

Формулювання цілей статті

Гібридним війнам не притаманні характерні ознаки різних типів класичних війн. Тож метою статті є концептуальне осмислення сутності, складових та особливостей гібридної війни, однією з яких є асиметрія дій. Важливим вбачається комплексний аналіз поняття «гібридна війна» та розгляд якісно нових параметрів гібридних війн.

Виклад основного матеріалу дослідження

Війна як складне суспільно-політичне явище супроводжує людство протягом усієї його історії, незалежно від рівня цивілізаційного розвитку. Тема війни вже давно становить важливий предмет аналізу.

Сучасні війни – це «війни нового (четвертого) покоління», які носять асиметричний характер. У цих війнах держава втрачає монополію на насильство, оскільки фіксується поява інших впливових недержавних суб'єктів. В асиметричному конфлікті беруть участь держави та недержавні актори, які представляють собою іррегулярні утворення – незаконні збройні формування, терористичні угруповання, партизанські чи повстанські загони. Вони не визнають правових норм і діють поза межами міжнародного та національного права. У сучасному політичному процесі асиметричні конфлікти стають досить поширеним явищем.

Новітньою формою збройних конфліктів у глобальному та регіональному вимірах вважаються конфлікти «гібридного типу» або «гібридні війни». Феномен гібридної війни, який активно сьогодні популяризується, не є абсолютно новим і безпрецедентним. Концепція гібридної війни є предметом гострої полеміки. У сучасному науковому дискурсі поняття «гібридна війна», яке поки не стала наукова константа, залишається спірною концепцією, і загальноприйнятого її визначення не існує.

Термін із багатозначними розгалуженнями піддавався численній критиці за відсутність концептуальної ясності. Існує думка, що це поняття

є занадто абстрактним, оскільки часто використовується як універсальний термін для всіх нелінійних загроз. Проте ця концепція дає ключове уявлення про сучасні та майбутні проблеми безпеки і оборони.

Загалом у наукових колах бракує єдності у розумінні феномену гібридної війни. Для позначення гібридної війни дослідники використовують терміни «асиметрична», «нелінійна», «дистанційна», «змішана», «іррегулярна», «дифузна» війна. Перевага цього терміна у тому, що гібридність за своєю природою визначає сукупність кількох елементів, які служать одним і тим самим цілям.

Зважаючи на особливості сучасних міжнародних відносин, геополітичної боротьби поняття «гібридна війна» є неоднозначним і багатоаспектним. Термін «гібридна війна» почав широко використовуватись тільки з початком російської агресії проти України. До цього при аналізі гібридної війни використовувався термін *hybrid warfare*, що буквально означає «гібридні засоби ведення війни». Тобто російська агресія спонукала до розширення змісту концепту гібридної війни і вивела його на новий рівень осмислення (Горбулін ред., 2017, с.29).

Американський військовий теоретик, дослідник гібридної війни Рассел Гленн зазначає:

«По-перше, ми розглядаємо не надто послідовне використання терміна у світлі його застосування до викликів безпеки сьогоденного та завтрашнього дня. По-друге, ми стикаємося з питанням, чи є гібридна концепція досить оригінальною, щоб її можна було додати до військового інтелектуального дискурсу і, зрештою, до доктрини збройних сил як окремої форми ведення війни. Інша можливість, звичайно, полягає в тому, що цей термін може служити для навчання, навіть якщо концепція не представляє нічого нового...». (Glenn, 2021)

Один із основоположників теорії «гібридної війни» Ф.Хоффман (Hoffman, 2009) (американський фахівець у галузі військово-політичної стратегії) стверджує, що кожному історичному періоду властиві свої специфічні форми війни. На його думку, сучасна епоха характеризується процесами гібридизації, які мають місце і у військовій сфері.

Ф.Хоффман (Hoffman, 2007, р.14) зазначає, що «гібридні війни поєднують у собі цілу низку різних режимів ведення війни, включаючи конвенціональні можливості, іррегулярну тактику і формування, терористичні акти, що містять насилля та кримінальні безлади».

Концепція «гібридної війни» була використана Ф.Хоффманом для пояснення ефективності асиметричних дій недержавних акторів –

«Талібан», «Аль-Каїда», «Хезболла», у збройному протистоянні зі США та їхніми союзниками в Афганістані та Іраку, а також з ізраїльськими збройними силами під час Ліванської війни 2006 року (Горбулін ред., 2017).

Гібридна війна – це особливий тип збройного конфлікту, в якому слабший проти сильного прагне нівелювати його конвенційні переваги. Тобто у цій ситуації спостерігається зіткнення симетричних та асиметричних дій. На практиці різна військова сила та політична вага держав зумовили асиметричність війни.

На думку американського дослідника Дж. Маккуена, «гібридна війна» – це поєднання традиційних та асиметричних форм насилля з одночасним залученням у конфлікт населення, яке проживає на вказаній території, та введення в оману міжнародної спільноти з метою нівелювання її впливу на зазначений конфлікт.

Дж. Маккуен (McCuен, 2008) вважає, що «гібридна війна» є одним із сучасних проявів асиметричної війни, яка розгортається у трьох площинах: серед громадян, які мешкають у зоні конфлікту; серед громадян агресора; серед міжнародної спільноти.

Щорічне видання Лондонського Міжнародного інституту стратегічних досліджень «Military Balance» за 2015 рік тлумачить «гібридну війну» як «використання воєнних і невоєнних інструментів в інтегрованій кампанії, спрямованій на досягнення неочікуваності, захоплення ініціативи та отримання психологічних переваг, що використовують дипломатичні можливості, масштабні й блискавичні інформаційні, електронні і кібероперації, прикриття і приховування військових і розвідувальних дій, у поєднанні з економічним тиском» (The International Institute for Strategic Studies, 2015, p. 6).

Р. Невсон (Newson, 2015), досліджуючи феномен гібридної війни, приходять до висновку, що «це комбінація конвенційних, іррегулярних та асиметричних засобів, що включають постійну маніпуляцію політичним та ідеологічним конфліктом, а також залучення сил спеціальних операцій і конвенційних збройних сил, агентів розвідки, політичних провокаторів, представників медіа, економічний шантаж; кібератаки; проксі-сервери і сурогати, пара-військові, терористичні і кримінальні елементи».

Нещодавні дослідження збройних конфліктів показують (за даними Міністерства оборони США, загальні військові витрати в Афганістані з жовтня 2001 року по вересень 2019 року склали 778 млрд дол.), наскільки затратними можуть бути тотальні війни з погляду людських, економічних, соціальних і політичних втрат незалежно від того, наскільки конфліктуєчі

сторони відрізняються одна від одної потенціалами. Через стрімкий науково-технічний прогрес і зростання асиметричної війни тотальні війни можуть бути неефективними навіть проти держав, які володіють відносно меншими ресурсами та впливом на міжнародній арені. Таким чином, перемога однієї зі сторін може стати надзвичайно непростю справою.

Зі зростанням вартості війни та появою у держав нових інструментів впливу рівень зацікавленості у веденні повномасштабної війни може зменшуватися. Проте це є свідченням зміни динаміки війни, а не згасання конфліктів. Саме на цьому тлі держави для досягнення своїх цілей безпеки все частіше вдаються до методів гібридної війни.

З появою сучасної гібридної війни засоби ведення війни значно розширилися. Війна наразі означає широкий діапазон можливостей і пропонує великий набір інструментів для підриву сили супротивника.

Гібридну війну можна розглядати як взаємодію традиційних та нетрадиційних інструментів сили. При цьому необхідно використовувати вразливість противника, щоб досягти синергетичного ефекту.

Гібридна війна перебуває нижче порога війни або прямого відкритого насильства і приносить чималі результати, незважаючи на те, що вона простіша, дешевша і менш ризикована, ніж широкомасштабна війна. Набагато доцільніше спонсорувати та поширювати дезінформацію у співпраці з недержавними суб'єктами, ніж вдаватися до використання військової техніки. Отже, у гібридній війні, що пронизує міждержавні конфлікти, витрати та ризики помітно менші, ніж при проведенні кінетичних операцій (Bilal, 2021).

Видатний військовий стратег Сунь-дзи у своєму трактаті про військову стратегію «Мистецтво війни» (2015) писав: «Здобути сто перемог у ста битвах – це не вершина військового мистецтва. Повалити ворога без бою – ось вершина».

Військова історія пронизана багатьма прикладами асиметричних воєн із використанням нелінійної тактики та іррегулярних збройних формувань. Гібридна війна – це тип прихованого конфлікту, в якому противник використовує таємні та секретні операції. У гібридній війні застосовується непряма стратегія, направлена на погіршення стану супротивника.

Участь у гібридній війні беруть як державні, так і недержавні актори, які суттєво відрізняються потенціалом і діями. З огляду на це, вони здатні демонструвати можливості синхронізувати різні інструменти влади (Bilal, 2021).

Практика доводить, що нові форми асиметричних конфліктів можна розуміти як стислий і точний аналіз системних слабкостей національних держав та їхніх суспільств.

Гібридна війна є формою асиметричної війни і використовує кілька інструментів влади вздовж горизонтальної та вертикальної осі. Дії недержавних акторів проти державних є зазвичай асиметричними. Вони використовують методи, які не характерні для регулярних військ держав. Тому війни державних і недержавних суб'єктів є асиметричними війнами (Горбулін ред., 2017, с.25).

Однією із провідних теорій сучасного збройного конфлікту є концепція асиметричної війни. Її сутність полягає в описанні фундаментальної нерівності сил супротивників. Загалом асиметричність виступає важливою характеристикою багатьох сучасних збройних конфліктів, у тому числі і гібридного.

В науковий обіг поняття асиметричного збройного конфлікту було введено Е. Макком (Mask, 1975) (концепція асиметричної війни розроблена ним у 1975 р.), яке, як правило, використовується для характеристики таких міжнародних конфліктів, в яких протиборчі сторони суттєво різняться в ресурсах і відповідно намагаються використовувати характерні недоліки одна одної.

Невідповідність проблем і цілей, які мають бути досягнуті, є додатковою перевагою для слабких. Зважаючи на військову перевагу Заходу, асиметрія – єдиний спосіб кинути виклик, протистояти або відреагувати на недоліки в можливостях. Таким чином, асиметрія замінює звичайні засоби ведення війни, її прояви помітні на всіх рівнях конфлікту (тактичному, оперативному або стратегічному), проте, переслідуючи насамперед стратегічні цілі, вона націлена як на національну територію, так і на діючі сили.

У цьому сенсі асиметрія знаменує собою кінець традиційної війни, заснованої на балансі сил між двома полюсами і ядерному стримуванні. Асиметрія, яку часто називають «зброєю слабких», дозволяє отримати непропорційні результати при обмежених засобах. Із цієї причини вона є привілейованим інструментом асиметричних акторів. Отже, вважається, що традиційні постулати безпеки повністю зруйновані, і це наштовхує на думку, що асиметрія підсилює загальне почуття незахищеності (Clément-Noguer, 2003).

Ключовою метою для асиметричних операцій є вразливість. Щоб зрозуміти нову форму гібридизації, важливо збагнути, чому актори застосовують такі елементи та які наміри акторів можна визначити. «Гібридна війна будується на використанні слабкостей країни, недоліків її політичної системи, управління, економіки та суспільства» (Rácz, 2015).

Один із центральних аргументів полягає в тому, що в асиметричних конфліктах національні держави, а також неурядові суб'єкти намагаються атакувати слабкі місця супротивника асиметричними засобами. Найчастіше такими слабкими вразливими точками є критично важливі активи соціальної, політичної, економічної чи військової систем, які мають високий ризик. Високий ризик означає великі витрати у разі можливого пошкодження активу у поєднанні з досить простим способом його атаки. Тому дуже важливо розуміти вразливість системи, щоб зрозуміти потенційні цілі для суб'єктів, які використовують асиметричні методи.

Зрештою, варто зазначити, що нові і складні визначення гібридної війни не охоплюють основоположні системні взаємозалежності та вплив. Таким чином, вони маскують реальну проблему аналізу та дослідження. Нові форми гібридної війни можуть бути зрозумілі аналітично як форма асиметричного конфлікту та війни, посилена активною, але прихованою підтримкою національної держави. У цьому суть гібридизації, і надалі гібридна війна все ще називатиметься асиметричним конфліктом та війною (Bresinsky, 2016).

Висновки

Загальною точкою дотику у розумінні суті гібридної війни можна вважати визнання, що визначальними компонентами гібридних війн, за допомогою яких здійснюється одночасний вплив на супротивника, є військовий, політичний, економічний, інформаційний, ідеологічний, психологічний, технологічний, енергетичний.

У гібридній війні широкого розповсюдження набуло застосування асиметричних дій, які дозволяють нівелювати перевагу противника у збройній боротьбі. Суттєвою рисою гібридної війни виступає не тільки фактична асиметрія військових потенціалів супротивників, асиметрія дій, а й характер міжнародно-правового статусу суб'єктів конфлікту. Важливо зазначити, що одним із найважливіших аспектів трансформації збройного насильства є значна актуалізація асиметричного компонента.

Гібридні війни, ставши невід'ємною частиною нових геополітичних реалій, перетворюються на основний інструмент геополітичного протистояння, що актуалізує пошук протидії таким загрозам.

У цьому складному і все більш неоднозначному світовому геополітичному просторі концепція гібридних воєн дає основу як для розуміння природи загроз, з якими ми стикаємося, так і для розуміння стратегії та методів потенційних супротивників. При розробці нових концепцій, інноваційних інструментів, стратегій і тактик, на тлі загальної інтенсифікації збройного насильства, важливо враховувати нові реалії та масштаби розгортання

протистоянь у рамках російсько-української війни, посилення суперництва між США та КНР, війни в Сирії, геополітичної активності ЄС, Індії та Туреччини.

СПИСОК БІБЛІОГРАФІЧНИХ ПОСИЛАНЬ

- Горбулін, В.П. ред., 2017. *Світова гібридна війна: український фронт*. Київ: Національний інститут стратегічних досліджень.
- Сунь-дзи, Дзяо Ші, 2015. *Мистецтво війни*. Перекладач С.Лесняк. Львів: Видавництво «Старого лева».
- Bilal, A., 2021. Hybrid Warfare – New Threats, Complexity, and ‘Trust’ as the Antidote. *NATO Review*, [online] 30 November. Available at: <<https://www.nato.int/docu/review/articles/2021/11/30/>> [Accessed 12 December 2022]
- Bresinsky, M., 2016. Understanding hybrid warfare as asymmetric conflict: Systemic analysis by safety, security and certainty. *On-line Journal Modelling the New Europe*, 21, pp.29-51.
- Clément-Noguier, S., 2003. Security of the Strong versus Asymmetry of the Weak. *Revue internationale et stratégique*, 51 (3), pp.89-96.
- Glenn, R., 2009. Thoughts on "Hybrid" Conflict. *Small Wars Journal*. [online] Available at: <<http://smallwarsjournal.com/blog/journal/docs-temp/188-glenn.pdf?q=mag/docs-temp/188-glenn.pdf>> [Accessed 12 December 2022].
- Hoffman, F., 2007. *Conflict in the 21st Century: Rise of Hybrid Wars*. Arlington: Potomac Institute for Policy Studies.
- Hoffman, F., 2009. Hybrid Warfare and Challenges. *Joint Force Quarterly (JFQ)*, 52, pp.34-39.
- Mack, J., 1975. Why Big Nations Lose Small Wars: The Politics of Asymmetric Conflict. *World Politics*, 27 (2), pp.175-200.
- McCuen, J., 2008. Hybrid wars. *Millitaru Review*, [online] 88 (2). Available at: <<http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/milreview/mccuen08marapr.pdf>> [Accessed 10 December 2022].
- Newson, R., 2015. Hybrid Warfare and its Implications. [online] Available at: <<http://www.secnnav.navy.mil/innovation/Pages/2015/05/>> [Accessed 15 December 2022]
- Rácz, A., 2015. *Russia's Hybrid War in Ukraine: Breaking the Enemy's Ability to Resist*. Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs, [online] FIIA Report 43. Available at: <<http://www.fiia.fi/en/publication/514/russia-s-hybrid-war-in-ukraine/>> [Accessed 20 December 2022].
- The International Institute for Strategic Studies (IISS), 2015. *The Military Balance*. [online] London: Routledge. Available at: <https://vk.com/doc261001195_437378294?hash=d37ffa73d818> [Accessed 12 December 2022].

REFERENCES

- Bilal, A., 2021. Hybrid Warfare – New Threats, Complexity, and "Trust" as the Antidote. *NATO Review*, [online] 30 November. Available at: <<https://www.nato.int/docu/review/articles/2021/11/30/>> [Accessed 12 December 2022]
- Bresinsky, M., 2016. Understanding hybrid warfare as asymmetric conflict: Systemic analysis by safety, security and certainty. *On-line Journal Modelling the New Europe*, 21, pp.29-51.
- Clément-Noguier, S., 2003. Security of the Strong versus Asymmetry of the Weak. *Revue internationale et stratégique*, 51 (3), pp.89-96.
- Glenn, R., 2009. Thoughts on "Hybrid" Conflict. *Small Wars Journal*. [online] Available at: <<http://smallwarsjournal.com/blog/journal/docs-temp/188-glenn.pdf?q=-mag/docs-temp/188-glenn.pdf>> [Accessed 12 December 2022].
- Hoffman, F., 2007. *Conflict in the 21st Century: Rise of Hybrid Wars*. Arlington: Potomac Institute for Policy Studies.
- Hoffman, F., 2009. Hybrid Warfare and Challenges. *Joint Force Quarterly (JFQ)*, 52, pp.34-39.
- Horbulin, V.P. ed., 2017. *Svitova hibrydna viina: ukrainskyi front* [World Hybrid War: Ukrainian Front]. Kyiv: National Institute for Strategic Studies.
- Mack, J., 1975. Why Big Nations Lose Small Wars: The Politics of Asymmetric Conflict. *World Politics*, 27 (2), pp.175-200.
- McCuen, J., 2008. Hybrid wars. *Millitaru Review*, [online] 88 (2). Available at: <<http://www.au.af.mil/au/awc/awcgate/milreview/mccuen08marapr.pdf>> [Accessed 10 December 2022].
- Newson, R., 2015. *Hybrid Warfare and its Implications*. [online] Available at: <<http://www.secnav.navy.mil/innovation/Pages/2015/05/>> [Accessed 15 December 2022]
- Rącz, A., 2015. *Russia's Hybrid War in Ukraine: Breaking the Enemy's Ability to Resist*. Helsinki: The Finnish Institute of International Affairs, [online] FIIA Report 43. Available at: <<http://www.fiaa.fi/en/publication/514/russia-s-hybrid-war-in-ukraine/>> [Accessed 20 December 2022].
- Sun-dzy, Dziao Shi, 2015. *Mystetstvo viiny* [The Art of War]. Translated by S. Lesniak. Lviv: Vydavnytstvo "Staroho leva".
- The International Institute for Strategic Studies (IISS), 2015. *The Military Balance*. [online] London: Routledge. Available at: <https://vk.com/doc261001195_437378294?hash=d37ffa73d818> [Accessed 12 December 2022].

HYBRID WAR AS A TYPE OF ASYMMETRIC ACTIONS

Ihor Derevyanko

*PhD in Historical Sciences, Associate Professor,
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2908-6405>,
e-mail: derevianko_ip@ukr.net,
National Aviation University,
4, Vidradnyi Ave., Kyiv, Ukraine, 02000*

The article analyzed the phenomenon of hybrid war, considered its qualitatively new parameters. The concept of "hybrid war" was revealed, and its content and semantic load was clarified. Hybrid war is a special type of armed conflict in which there is a clash of symmetric and asymmetric actions. It was found that asymmetry is an important characteristic of many modern armed conflicts, including a hybrid one. The defining components of hybrid wars, with the help of which simultaneous influence on the enemy is carried out, are military, political, economical, informational, ideological, psychological, technological, energetical. The purpose of the article is a conceptual understanding of the essence, components and features of hybrid war, one of which is the asymmetry of actions. The formation of conceptions about modern dimensions of hybrid war objectively determined the use of general scientific methods. The method of analysis and synthesis was used in the study of the essence and specifics of hybrid war at the current stage. The method of system analysis made it possible to consider the concept of "hybrid war" as a certain integral set of elements. The use of historical method gave the opportunity to achieve the in-depth understanding of the hybrid war essence. The scientific novelty consists in highlighting hybrid wars through the prism of asymmetric actions. It was proved that in hybrid war the use of asymmetric actions is widespread, that allows to eliminate the advantage of the enemy in the armed struggle. An essential feature of hybrid war is not only the factual asymmetry of the adversaries' military potentials and the asymmetry of actions, but also the nature of the international legal status of the conflict subjects. It is important to note that one of the most important aspects of the transformation of armed violence is a significant actualization of the asymmetric component.

Key words: hybrid war; armed conflict; asymmetry; asymmetric conflict.